

om het onderlijf e.a. kunnen alle een zeker nut hebben. Ook het lesnemen in het krijgen van zeebeenen, zooals een kind leert loopen en een ruitser leert rijden, is van groot belang. Dit bestaat, volgens FRANCK CLAIR in het verkrijgen van houdingen, die als reflex ontstaan, voor het bewaren van het evenwicht, zooals balanceering van het lichaam, buiging der knieën, en dit alles zonder inspanning, zonder er bij te denken (*Presse méd.* no. 80, 1926).

SCHADELIJKE GEVOLGEN VAN HET ZONNEBAD. — In de laatste warme Juliweken zijn te Frankfort talrijke gevallen voorgekomen van heftige prikkelings-toestanden van de huid tengevolge van het urenlang in de zon liggen. LÖFFLER beschrijft nu een geval van acute gewrichtsontsteking van den voet bij een jongen man, die drie dagen te voren in een gloeiende hitte eenige uren in het zonnebad had doorgebracht, daarna hoofdpijn en een gevoel van algemeen onwelbehagen gekregen had, maar desondanks nog 1.5 uur naar huis liep. Gedurende het loopen had hij reeds gemerkt, dat er wat aan den voet haperde; den volgenden dag had hij pijn aan den voet. De volgende twee dagen liep de patient nog rond. Den daarop volgenden dag waren de pijnen toegenomen, het gewricht gezwollen, de lichaams-temperatuur verhoogd. Het onderzoek bracht aan het licht, dat het voetgewricht 1.5 cM. meer omvang had dan het andere, bij druk en kleine bewegingen zeer pijnlijk was. LÖFFLER vat deze gewrichtsaandoening op als een anaphylaxiever-schijnsel tengevolge van de zeer sterke verbranding van de huid, waardoor de eiwitten ontleed zouden zijn en voor het organisme allergisch geworden. Deze wijze van ontstaan van gewrichtsontsteking zou er voor pleiten, dat het niet noodig is om een bepaalden verwekker voor het ontstaan van acute gewrichtsrheuma te zoeken of aan te nemen, maar dat deze ontstekingen kunnen ontstaan, wanneer door bepaalde invloeden lichaamseiwit is ontleed en dergelijk toxisch geworden eiwit in de bloedbaan komt (*Mediz. Klinik*, 1926, no. 38).

PSYCHOTECHNIEK EN PRODUCTIEVERMEERDERING. — Het *Journ. of the national Instit. of industr. Psychology*, een tijdschrift dat sinds 1922 om de drie maanden verschijnt, en de *Reports of the industr. Fatigue Research Bd* vermelden de onderzoekingen, die op psychotechnisch terrein in Engeland gedaan worden. In den oorlog was een voorlooper van de Industrial Fatigue Research Board, die in 1918 is opgericht, reeds werkzaam geweest. Dit Health of Munition Workers Committee deed de ervaring op, dat de weekproductie van een groep vrouwelijke arbeiders in de munitiefabrieken met 13 pCt. steeg, toen men haar werktijd van 63.5 tot 47.5 uur verminderde. Een ploeg mannen, die zwaren licha-melijken arbeid verrichtten, kon 19 pCt. meer presteeren in 50.4 dan in 58.2 uur. In de textielindustrie werd bij het weven van zijde, fijn linnen en katoen een na-deelig gevolg van 10, 11 en 9 pCt. op de productie waargenomen door het gebruik van ondoelmatig kunstlicht. Bij de metaalnijverheid werden verschillen tot 30 pCt. in de productie gevonden, als gevolg van temperatuuronderscheid. Door een doelmatiger luchtverversching kon dit grootendeels worden verholpen. Ook werden nieuwere technische procédés aanbevolen, toen bleek, dat de tijd voor schoonmaken en herstellen bij hetzelfde werk in verschillende bedrijven uiteenliep van 27 tot 203 minuten. Verbeterde stoelen, verminderde trilling waren andere punten van onderzoek. Het verschil in werkmethode tusschen tal van arbeiders met jaren prak-tijk, bleek zeer groot. Standaardisatie van een reeks bewegingen leidde tot sterk verhoogde productie en loonen. Nieuwelingen, volgens dit stelsel onderwezen, leerden in 2 weken, wat te voren maanden oefening eischte. De tot nu toe ge-volgde toevalsmethode, waarbij ieder het vak leert zooals de omstandigheden het meebrengen, is voor den werkgever en werknemer beiden hoogst onvoordeelig. In de schoenfabrieken werd een uitvoerig onderzoek gedaan met den katather-mometer, waarbij tal van schadelijke temperatuursinvloeden werden waargenomen. In een perskamer werd de productie met 34 tot 75 pCt., gemiddeld met 44 pCt., verhoogd, nadat men inplaats van twee meisjes aan elke pers, er drie plaatste, die om beurten 40 minuten werkten en 20 minuten rustten.

Er zijn commissies benoemd, die zich bezighouden met statistiek, physiologieën